

Norges Fiskarlag - Flerpartforhandlinger og konflikt

Svein Kristian Arntzen, professor, UiT Norges arktiske universitet, Det juridiske fakultet

Tidligere leder av Norges Fiskarlag skrev i et debattinnlegg 19. august 2020 følgende: «Kvotefordeling har historisk sett vært det tema som har skapt størst støy. Fiskarlaget har da tatt den betydelige belastningen det har vært å arbeide seg fram til kompromisser som står seg over tid». Med andre ord har Norges Fiskarlags regionslag og gruppeorganisasjoner gjennom flerpartforhandlinger kommet frem til kompromisser.

I forskningslitteratur om forhandlinger slås det fast at flerpartforhandlinger «skiller seg fra topartforhandlinger ved sin kompleksitet» (Rognes 2015). Flerpartforhandlinger er krevende og krever kunnskap. Professor Jørn Kjell Rognes fokuserer i sin bok fra 2015 på oppnåelse av «en mest mulig konstruktiv forhandlingsprosess, og hvilke strategier enkeltmedlemmer kan bruke for å ivareta sine interesser». Rognes redegjør for fem strategier; «byråkrat», «enighet», «individualistisk», «koalisjon» og «integrasjon».

Jeg skal ikke analysere Norges Fiskarlags beslutningsprosess eller den strategi som brukes av Fiskebåt, Nord Fiskarlag og Sør-Norges Fiskarlag i vanskelige forhandlinger. Situasjonen i dag er nemlig at Fiskebåt har oppstilt tre krav som må innfris for å unngå at Fiskebåt melder seg ut av Norges Fiskarlag. Verken Nord Fiskarlag eller Sør-Norges Fiskarlag har akseptert samtlige krav. Konflikt er et faktum. Denne konflikten vil Fiskebåt løse ved utmelding. Ut fra de signaler som er gitt av Sør-Norges Fiskarlag betyr dette at laget følger Fiskebåt og melder seg ut av Norges Fiskarlag.

Fiskebåts styreleder sier i et intervju med Fiskeribladet 19. november: «Vi er ferdig forhandlet. Dette har aldri vært en forhandling fra vår side». Dermed er også døren for forhandling som konflikthåndtering lukket.

Hvis vi nå tar et skritt tilbake til flerpartforhandlingene som i årenes løp har vært gjennomført i Norges Fiskarlag om kvotefordeling vil jeg anta at partene har tatt stilling til professor Rognes tre sentrale testspørsmål: 1. Konsekvensene av brudd. 2. Hvilke interesser har deltakerne? 3. Kan avtalen bli bedre? Ut fra nevnte sitat fra tidligere leder av Norges Fiskarlag er det neppe tvilsomt at partene har skjønnet hva konsekvensene blir dersom det blir brudd, og har tatt i betraktning risiko vedrørende hvem som kommer best ut ved brudd.

Fiskebåt, Nord Fiskarlag og Sør-Norges Fiskarlag har flere sammenfallende interesser og er avhengige av hverandre i forhold til utfordringer som blant andre beskrives av professor Jahn Petter Johnsen og Johan Williams (Fiskeribladet 23. og 25. november). Sett fra sidelinjen fremstår Fiskebåts ultimatum som vanskelig å forstå. Mitt spørsmål er om ikke partene er tjent med å ta et skritt tilbake og se nærmere på prosessen ved flerpartforhandlinger og strategier

som benyttes i vanskelige saker. Dette for å unngå utmelding og et potensielt tåkeseilas inn i fremtiden uten en god radar.